

ลักษณะของภัยเหล้ามือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน ในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย

A school-based study on harm to others due to alcohol consumption among youth in Nong Khai Province

สิริกอร์ นามลาบุตร* วรานิษฐ์ ลำไย**

Sirikorn Namlabut* Waranist Lamyai**

บทคัดย่อ

การวิจัยนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) ศึกษาลักษณะของภัยเหล้ามือสอง ที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย 2) ศึกษาผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณและนอกบริเวณของสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย ที่ได้รับผลกระทบจากภัยเหล้ามือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้ให้ข้อมูลหลัก ประกอบด้วย นักเรียนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งมีอายุระหว่าง 14-18 ปี ครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง ผู้กำกับการ (สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน หรือผู้แทน ผู้อำนวยการกองกำลังรักษาความสงบหรือผู้แทน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์หรือผู้แทน พ่อค้าแม่ค้า บุคคลในครอบครัวผู้ที่ได้รับผลกระทบ วิทยุชุมชนนอกระบบการศึกษา สามล้อเครื่องรับจ้าง และชาวบ้านที่อยู่บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นจำนวน 60 คน การเก็บรวบรวมข้อมูลใช้การจดบันทึก และมีการบันทึกข้อมูลที่เป็นระบบ การวิเคราะห์ข้อมูลตีความข้อมูลตามคำถามที่ตั้งไว้ โดยใช้เทคนิคสามเสาในการตรวจสอบความเที่ยง และใช้วิธีการวิเคราะห์เนื้อหาตามประเด็นที่ศึกษา

ผลการวิจัย พบว่า 1) ลักษณะของภัยเหล้ามือสอง ที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย ซึ่งเป็นผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ในทางลบ มีลักษณะดังนี้ การทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุจราจร เมื่อต้องเผชิญหน้ากับเยาวชนที่ดื่มตามถนน/ในสถานที่สาธารณะต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วจะรู้สึกหวาดกลัว และกลัวถูกทำร้ายร่างกาย 2) ชุมชนที่อยู่ในบริเวณและหรือนอกบริเวณสถานศึกษา ผลกระทบที่ได้รับคือ การก่อให้เกิดความรำคาญใจ เปิดเพลงเสียงดังมาก คุกคามเสียงดัง และมีการรวมกลุ่มกันขับซิ่งรถจักรยานยนต์ ซึ่งระดับความรุนแรงของผลกระทบ เป็นความรุนแรงเล็กน้อยถึงปานกลาง มูลค่าความสูญเสียจากการได้รับผลกระทบจากการดื่มของเยาวชนมีค่าใช้จ่ายไม่มากนัก เนื่องจากเป็นผลกระทบที่มีความรุนแรงเพียงเล็กน้อย ส่วนใหญ่แล้วจะเป็นบุคคลในครอบครัวที่ดื่มสุรา ดื่มทุกวันและตามเทศกาลต่างๆ ส่งผลให้รายได้ไม่เพียงพอต่อการใช้จ่ายในครัวเรือน

* นักวิจัยอิสระ ศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยรามคำแหง

** นักวิจัยอิสระ ปรัชญาดุษฎีบัณฑิต สาขาพัฒนศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

* Independent researcher, Master's Degree in Educational Administration Ramkhamhaeng University.

** Independent researcher, Ph.D. in Development Education, Department of Education Foundation, Graduate School, Silpakorn University

ข้อเสนอแนะจากการวิจัย พบว่า 1) หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดเป็นนโยบายเฉพาะเกี่ยวกับการป้องกันและมาตรการ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน รวมทั้งกำหนดแนวทางดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อเยาวชนจะได้มีที่ปรึกษาและสามารถขอคำแนะนำได้ถูกต้อง 2) จัดกิจกรรมป้องกันเยาวชนที่เข้าไปเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ เช่น ออกกฎระเบียบในโรงเรียน มีการเฝ้าระวังและออกตรวจเพื่อป้องปราม มีมาตรการป้องกันไม่ให้มีเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในโรงเรียน

คำสำคัญ : ภัยเหล้ามือสอง/เยาวชน/สถานศึกษา/เครื่องดื่มแอลกอฮอล์

Abstract

This research aims to (1) study the characteristics of alcohol harm to others caused by youth drinking in a specific school in Nong Khai and (2) examine the impact of youth drinking on communities living in and around the school area. The study utilized qualitative data collected through in-depth interviews with 60 informants. This included some 14-year-old to 18-year-old non-drinking students that were selected by teachers. Other informants were their families, teachers, teens outside the educational system, police officers (the chief investigator and his team), the deputy director of the peacekeeping force, representatives from the Nong Khai Provincial Social Development and Human Security Office, retailers, tricycle drivers, and locals in the area who were affected by youth alcohol consumption.

The study results showed the following: (1) A school-based study on harm to others due to alcohol consumption among youth in Nong Khai Province. Alcohol abuse by teens resulted in negative acts such as brawling, bystanders being unintentionally hit during a brawl, drunk driving accidents, vulgarity, verbal/physical harassment, violating traffic rules, and fear of assaults in public by youth binge drinkers. (2) Communities located in and around the school were disturbed by unbearable and dangerous behaviours of teenage binge drinking such as loud music, rowdy talking, and unlawful motorcycle gangs. The degree of violence could range from not severe to moderate, such as nuisances, quarrels, mild injuries, and alcohol-related crashes. Evidently, daily and occasional drinking at festivities of the youth causes damage to their families. Financially, even though these families have insufficient income for regular household expenditure.

The research recommend the following: (1) Any relevant agencies should define specific prevention strategies on alcohol control and accessibility by youth. The guidelines must be clear-cut for who and where they were able to inquire when advice was needed. (2) Arrange Youth prevention activities are related to alcohol., such as school rules, Watch out and check to deter, There are measures to prevent alcohol in schools.

Keywords : harm to others / among youth / school /Alcoholic beverages

บทนำ

ปัจจุบันการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้ขยายเข้าสู่กลุ่มเด็กและเยาวชนมากขึ้น จากปัจจัยต่างๆ เช่น ความอยากรู้อยากลอง การเข้าถึงสื่อโฆษณา เป็นต้น จากข้อมูลการสำรวจพฤติกรรมการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในช่วงปี พ.ศ. 2544 – 2557 พบว่า ภาพรวมของนักดื่มอายุ 15 ปีขึ้นไป ค่อนข้างคงที่ โดยมีทิศทางการลดลงเล็กน้อย โดยในปี พ.ศ.2557 มีความชุกอยู่ที่ร้อยละ 32.3 ซึ่งลดลงร้อยละ 1.22 หรือลดลงเฉลี่ยร้อยละ 0.09 ต่อปี อย่างไรก็ตาม การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนกลุ่มอายุ 15 – 19 ปี ในช่วงเวลา 13 ปีที่ผ่านมา เพิ่มขึ้นร้อยละ 64.5 หรือเพิ่มขึ้นเฉลี่ยร้อยละ 4.96 ต่อปี นอกจากนี้ การสำรวจยังพบอีกว่าคนไทยใช้เวลาเฉลี่ยเพียง 4.5 นาที ในการเดินทางไปร้านขายเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

จากสถานการณ์ข้างต้น กระทรวงสาธารณสุข โดยกรมควบคุมโรค และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง จึงได้กำหนดแผนยุทธศาสตร์นโยบายแอลกอฮอล์ระดับชาติ เป็นแผนยุทธศาสตร์ 10 ปี (พ.ศ. 2554 - 2563) เพื่อเป็นกรอบทิศทางการดำเนินงานควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของประเทศ ซึ่งมีเป้าหมายในการควบคุมและลดปริมาณการบริโภค ป้องกันนักดื่มหน้าใหม่ ลดความเสี่ยงของการบริโภค รวมถึงจำกัดและลดความรุนแรงของปัญหาจากเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ นอกจากนี้ พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 ซึ่งเป็นกฎหมายที่บัญญัติขึ้นเพื่อกำหนดมาตรการต่างๆ ตลอดจนช่วยป้องกันเด็กและเยาวชนไม่ให้เข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ได้โดยง่าย (สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข, 2559 อ้างถึงใน สำนักสื่อสารความเสี่ยงฯ /สำนักงานคณะกรรมการควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ กรมควบคุมโรค, 2559) ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อรทัย วลีวงศ์ ทักษพลธรรมรังสี และจินตนา จันทร์โคตรแก้ว (2557) ได้ศึกษาไว้ว่าผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น เป็นมิติหนึ่งในผลกระทบทั้งหมดที่เกิดจากการดื่มแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ดื่ม ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่าง ผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ดื่มเป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า ผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย

จังหวัดหนองคาย เป็นเขตเศรษฐกิจพิเศษของไทยเพื่อรองรับ AEC และเป็นพื้นที่ชายแดนติดกับสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนลาว (สปป.ลาว) ซึ่งมีการนำเข้าเครื่องดื่มแอลกอฮอล์มาดื่มได้โดยง่าย และจากรายงานสถานการณ์ทางสังคมระดับท้องถิ่นจังหวัดหนองคาย ปี 2558 ในภาพรวมของจังหวัดหนองคาย พบว่า ประชากรในท้องถิ่นมีจำนวนทั้งสิ้น 509,890 คน เป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชายเล็กน้อย เพศหญิง จำนวน 255,059 คน คิดเป็นร้อยละ 50.02 เพศชาย จำนวน 254,831 คน คิดเป็นร้อยละ 49.98 ตามลำดับ และมีจำนวนครัวเรือนในท้องถิ่นทั้งสิ้น 157,573 ครัวเรือน ในปี 2558 มีประชาชนที่ติดสุรา จำนวน 1,912 คน (สำนักงานพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคาย, 2558) และในปี 2554 ข้อมูลรายงานสถานการณ์การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์

รายจังหวัด พบว่า ความชุกของนักดื่มในประชากรวัยรุ่น อายุ 15-19 ปี คิดเป็นร้อยละ 13.5 ซึ่งอยู่เป็นลำดับที่ 34 ของประเทศ ด้วยเหตุผลดังกล่าว คณะผู้วิจัยจึงทำการศึกษาลักษณะของภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย เนื่องจากมีความสำคัญและเป็นประโยชน์ในการสนับสนุนการพัฒนานโยบายควบคุมแอลกอฮอล์ การติดตามผล รวมถึงการสร้างภาพลักษณ์ต่อสังคมของประเทศชาติได้ต่อไปอย่างยั่งยืน

วัตถุประสงค์การวิจัย

1. เพื่อศึกษาลักษณะของภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย
2. เพื่อศึกษาผลกระทบต่อชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณและนอกบริเวณของสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน

วิธีดำเนินการวิจัย

1. วิธีการวิจัยเอกสาร เป็นการศึกษาในเชิงคุณภาพ โดยการศึกษาและวิเคราะห์เอกสารงานเขียนต่างๆ เช่น พระราชบัญญัติควบคุมเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ พ.ศ. 2551 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง หนังสือวิทยานิพนธ์ บทความ วารสาร สิ่งพิมพ์ รวมทั้งสิ่งพิมพ์อิเล็กทรอนิกส์ ซึ่งเป็นข้อมูลที่มาจากเว็บไซต์ต่างๆ ทั้งของประเทศไทยและของต่างประเทศ
2. วิธีการเลือกตัวอย่าง เป็นนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นปีที่ 2 ถึง นักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายปีที่ 6 (ช่วงอายุระหว่าง 14-18 ปี) ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนโดยให้ครูประจำชั้นหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์และไม่มีการบังคับหากผู้เข้าร่วมไม่เต็มใจ และประชากรวัยทำงานช่วงอายุ 25 ปีขึ้นไป ที่ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน โดยใช้วิธี Snowball (การได้มาซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่น่าเชื่อถือเพื่อตอบในประเด็นปัญหาการวิจัย) และไม่มีการบังคับหากผู้เข้าร่วมไม่เต็มใจ แนวข้อคำถามการสัมภาษณ์ ท่านหรือคนในครอบครัวของท่าน เคยได้รับผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนหรือไม่อย่างไร (เช่น อุบัติเหตุจราจร ถูกกลั่นแกล้ง ทะเลาะวิวาท เคยถูก/โดนคนที่ดื่มแอลกอฮอล์ทำร้ายร่างกายพูดจาหยาบคายใส่ เป็นต้น)
3. วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมวิธีการวิจัยในครั้งนี้ใช้วิธีการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมในสถานที่เยาวชนดื่มสุรา สังเกตพฤติกรรมแสดงออกของเยาวชนดื่มสุรา และผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน ต่อ ร้านค้า/ชุมชน และ ครอบครัว เป็นอย่างไร

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

การกำหนดกลุ่มเป้าหมายที่จะทำการศึกษา คณะผู้วิจัยเก็บข้อมูลเชิงคุณภาพด้วยวิธีการ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561)

สัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth Interview) โดยกลุ่มตัวอย่างเลือกแบบเจาะจง ผู้ให้ข้อมูลหลัก รวมจำนวน 60 ราย ได้แก่

1. นักเรียนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งอายุ 14-18 ปี โดยให้ครูประจำชั้นหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์จำนวน 25 คน
2. ครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง จำนวน 3 คน
3. ผู้กำกับการ(สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ภจว.หนองคาย หรือผู้แทนจำนวน 2 คน
4. ผู้อำนวยการกองกำลังรักษาความสงบประจำจังหวัดหนองคายหรือผู้แทน จำนวน 1 คน
5. พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคายหรือผู้แทน จำนวน 2 คน
6. กลุ่มคนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มของเยาวชน ได้แก่ พ่อค้าแม่ค้า บุคคลในครอบครัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบ วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา วินสามล้อเครื่อง กลุ่มวัยทำงานอายุ 25 ปีขึ้นไปและชาวบ้านที่อยู่บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น จำนวน 27 คน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

กำหนดประเด็นคำถามสำหรับการสัมภาษณ์เชิงลึก มีดังนี้

ส่วนที่ 1 เป็นข้อมูลทั่วไป ของผู้ให้ข้อมูล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ

ส่วนที่ 2 เป็นคำถามปลายเปิดสัมภาษณ์เชิงลึกที่เกี่ยวข้องกับลักษณะของภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการดื่มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดหนองคาย ประกอบไปด้วย

2.1 ท่านหรือคนในครอบครัวของท่าน เคยได้รับผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ที่เกิดจากการดื่มของเยาวชน หรือไม่อย่างไร (เช่น อุบัติเหตุจรรยาจร ถูกกลั่นแกล้ง ทะเลาะวิวาท เคยถูก/โดนคนที่ดื่มแอลกอฮอล์ทำร้ายร่างกายพูดจาหยาบคายใส่ เป็นต้น)

2.2 ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของผู้อื่นที่ท่านเคยได้รับ

2.3 ท่านเคยถูกรบกวน/คุกคามตามท้องถนน/ในสถานที่สาธารณะต่างๆ จากคนเยาวชนที่ดื่ม

2.4 ท่านรู้สึกหวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับเยาวชนที่ดื่มตามถนน/ในสถานที่สาธารณะต่างๆ

2.5 ท่านต้องตื่นขึ้นกลางดึก/นอนไม่หลับเพราะการส่งเสียงดังรบกวนจากวงสุราหรือผู้มีเมมา (นอกบริเวณบ้าน, นอกหมู่บ้าน)

2.6 ท่านเคยต้องไปขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำจากผู้นำชุมชน เพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้นำศาสนา หรือหน่วยบริการอื่นๆ (ที่ไม่เป็นทางการ)

2.7 ชุมชนที่ท่านอาศัยอยู่ในบริเวณและหรือนอกบริเวณสถานศึกษาได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน อย่างไร

2.8 ท่านเคยโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากตำรวจเนื่องจากการดื่มของคนอื่นหรือไม่

2.9 ท่านเคยต้องหยุด/ขาด/ลางาน (หรือหยุดเรียน) เพราะได้รับอันตรายหรือผลกระทบจากการดื่มของคนอื่น และเวลาที่ใช้ในการรักษา ใช้เวลาเท่าไร

2.10 มูลค่าความสูญเสียจากการได้รับผลกระทบจากการตีของผู้อื่น [ค่าเสียหาย เช่น ค่าซ่อมรถค่าซ่อมบ้าน/รั้ว ค่ารักษาพยาบาลจากเคยเกี่ยวข้องกับอุบัติเหตุทางถนนที่เกิดจากการตีของคนอื่น (เช่น เป็นผู้โดยสารเป็นคู่กรณีได้รับลูกหลงบาดเจ็บหรือทรัพย์สินเสียหาย) มูลค่าเงินที่เคยมีไม่เพียงพอสำหรับเป็นค่าใช้จ่ายในบ้านเนื่องจากการตีของคนในบ้าน]

ประเด็นการสังเกตอย่างมีส่วนร่วม มีดังนี้

1. ในสถานที่เยาวชนตีสุรา มีพฤติกรรมแสดงออกอย่างไรบ้าง
2. ผลกระทบของการตีแอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาวชน ต่อ ร้านค้า/ชุมชน และครอบครัว เป็นอย่างไร

ซึ่งนักวิจัยหลักเป็นคนพื้นที่จังหวัดหนองคายมีความคุ้นเคยกับชุมชนเป็นอย่างดีสามารถแฝงตัวเข้าไปสังเกตอย่างมีส่วนร่วมได้ และมีผู้ช่วยวิจัยรุ่นเยาว์มีอายุใกล้เคียงกับวัยรุ่น เข้ามาเก็บข้อมูลโดยการสังเกตอย่างมีส่วนร่วมด้วย

การเก็บรวบรวมข้อมูล

เมื่อผ่านการอนุมัติจากคณะกรรมการจริยธรรมการวิจัยในมนุษย์ สถาบันพัฒนาการคุ้มครองการวิจัยในมนุษย์ (สคม.) เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน 2560 คณะผู้วิจัยดำเนินการตามแผนการวิจัยดังนี้

1. คณะผู้วิจัย ถามความสมัครใจในการเข้าร่วมโครงการวิจัยจากนักเรียนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งที่มีอายุระหว่าง 14-18 ปี โดยให้ครูประจำชั้นหรือครูฝ่ายปกครองเป็นผู้คัดเลือกนักเรียนที่ไม่มีพฤติกรรมเสี่ยงไม่ตีเครื่องตีแอลกอฮอล์ ครูประจำชั้น ครูฝ่ายปกครอง ผู้กำกับ(สอบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ภจว.หนองคาย หรือผู้แทน ผู้อำนวยการกองกำลังรักษาความสงบประจำจังหวัดหนองคายหรือผู้แทน พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์จังหวัดหนองคายหรือผู้แทน พ่อแม่ค้ำบุคคลในครอบครัวที่ได้รับผลกระทบ วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา วินสามล้อเครื่อง กลุ่มวัยทำงานอายุ 25 ปีขึ้นไปและชาวบ้านที่อยู่บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากการตีแอลกอฮอล์ของผู้อื่นซึ่งใช้วิธีเฉพาะเจาะจง โดยใช้วิธี Snowball และไม่มีการบังคับหากผู้เข้าร่วมไม่เต็มใจ คณะผู้วิจัยได้อธิบายวัตถุประสงค์ของการวิจัย วิธีการวิจัย อันตรายหรืออาการที่อาจเกิดขึ้นจากการวิจัย เมื่อกลุ่มตัวอย่างยินยอมเข้าร่วมวิจัย ได้ให้ลงลายมือชื่อในใบยินยอมด้วยความสมัครใจโดยไม่มี การบังคับเข้าร่วมการวิจัย และได้มอบสำเนาเอกสารใบยินยอมด้วยความสมัครใจฉบับนี้ที่ลงนามและวันที่แล้วให้กับผู้ยินยอมจำนวน 1 ฉบับ โดยเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งที่เป็น “ข้อเท็จจริง” และ “ความคิดเห็น” ตามแนวคำถามในประเด็นต่างๆ ในการบันทึกเสียงขณะสัมภาษณ์และจดบันทึก คณะผู้วิจัย จะทำการขออนุญาตผู้ให้ข้อมูล ทุกครั้งเมื่อสิ้นสุดการสัมภาษณ์แต่ละครั้ง กล่าวขอบคุณผู้ให้ข้อมูล

2. คณะผู้วิจัย สันทนาแต่ละราย วันละ 4 ราย โดยใช้คำถามปลายเปิด 10 คำถาม เพื่อหา ลักษณะของภัยหล้ามือสอง ที่เกิดจากการตีของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย เป็นอย่างไร ชุมชนที่อาศัยอยู่ในบริเวณและนอกบริเวณของสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย

ได้รับผลกระทบจากภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการตีของเยาวชนอย่างไร โดยแต่ละรายใช้เวลาสนทนา 30 นาที

3. หลังจากนั้นนำผลจากการสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลแต่ละราย มาทำการถอดเทปหลังสัมภาษณ์ในแต่ละครั้งและบันทึกเพื่อนำข้อมูลที่ได้ มาประมวล และวิเคราะห์

4. การสัมภาษณ์ ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ คณะผู้วิจัย จะมีการบันทึกข้อมูลที่ เป็นระบบ และนำมาตรวจสอบวิเคราะห์ โดยมีการกระทำซ้ำบุคคลเดิมในกรณีที่วิเคราะห์ข้อมูลแล้ว พบว่ายังได้ข้อมูลไม่ชัดเจนครบถ้วน ในการสัมภาษณ์บางกรณี คณะผู้วิจัย จะใช้คำถามที่มีความ เกี่ยวเนื่องกับสถานการณ์ในขณะนั้นบางประเด็นมาเป็นคำถามในการพูดคุยสนทนา

การวิเคราะห์ข้อมูล

ข้อมูลที่ได้จากการศึกษาเป็นข้อมูลเชิงคุณภาพซึ่งคณะผู้วิจัยใช้การจดบันทึกและบันทึกเสียง พร้อมกับวิเคราะห์และตีความข้อมูลไปพร้อมกัน คณะผู้วิจัยวิเคราะห์ข้อมูลเบื้องต้นจากการรวบรวม ข้อมูล และจัดกลุ่มของคำให้สัมภาษณ์ตามประเด็นคำถาม และวิเคราะห์ ตีความข้อมูลตามคำถาม ที่ตั้งไว้ จะใช้เทคนิคสามเส้าในการตรวจสอบความเที่ยง เช่น การตรวจสอบสามเส้าด้านข้อมูล เพื่อ พิสูจน์ว่าข้อมูลที่ผู้วิจัยได้มานั้นถูกต้องหรือไม่ โดยจะทำการตรวจสอบแหล่งของข้อมูล นอกจากนี้ ผู้วิจัยทำการตรวจสอบสามเส้าด้านวิธีรวบรวมข้อมูล คือ การใช้วิธีเก็บรวบรวมข้อมูลต่างๆ กันเพื่อ รวบรวมข้อมูลเรื่องเดียวกัน เช่น ใช้วิธีการสังเกตควบคู่กับการซักถาม พร้อมกันนั้นก็ได้ศึกษาข้อมูล จากแหล่งเอกสารประกอบด้วย เมื่อได้ข้อมูลมาแล้วนำมาจัดหมวดหมู่ตามวัตถุประสงค์ จากนั้นใช้วิธี การวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis) ตามประเด็นที่ศึกษา โดยการวิเคราะห์เชื่อมโยงกับข้อมูล จากบริบท และข้อมูลด้านเอกสาร หนังสือ และแหล่งข้อมูลอื่นๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อวิเคราะห์ ลักษณะ ของภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการตีของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย หากมี ประเด็นใดไม่ชัดเจน คณะผู้วิจัยได้กลับไปเก็บข้อมูลจากแหล่งต่างๆ เพิ่มเติมจนกว่าข้อมูลจะอิ่มตัว

ผลการวิจัย

การศึกษา“ลักษณะของภัยแล้งมือสองที่เกิดจากการตีของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง ในจังหวัดหนองคาย” พบว่า เป็นผลกระทบเชิงลบ โดยมีลักษณะของผลกระทบที่ได้รับแตกต่างกัน ไป โดยแยก ดังนี้

1. นักเรียนในสถานศึกษาแห่งหนึ่ง ซึ่งเก็บรวบรวมข้อมูลจำนวน 25 ราย เป็นนักเรียนชั้น มัธยมศึกษาปีที่ 2 - 6 มีอายุระหว่าง 14 -18 ปี จากการศึกษาพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ ไม่เคย ได้รับผลกระทบจากการตีของเยาวชน มีเพียงจำนวน 10 ราย ที่เคยได้รับผลกระทบจากการตีของ เยาวชน จากการสัมภาษณ์จะพบลักษณะภัยแล้งมือสองที่มีลักษณะคล้ายๆ กัน ซึ่งเป็นผลกระทบ ที่ไม่รุนแรงมากนัก เช่น การทะเลาะวิวาท การพูดจาหยาบคายใส่ มีเสียงดังรบกวน ทำให้เกิดความ รำคาญใจ ดังตัวอย่างจากการสัมภาษณ์ “พงษ์” (นามสมมุติ)

พงษ์ เป็นนักเรียนชั้น ม. 2 อายุ 13 ปี พงษ์ เคยได้รับผลกระทบของการตีแม่แอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาเวชน ลักษณะภัยเหล่านี้มีสอง คือ ทะเลาะวิวาท พุดจาหยาบคายใส่ เจอขณะเดินทางกลับบ้าน แต่ไม่รุนแรงมากนัก เมื่อต้องเผชิญหน้ากับเยาเวชนที่ตีตามถนนหรือในสถานที่สาธารณะต่างๆ พงษ์ จะรู้สึกหวาดกลัว เพราะกลัวจะโดนทำร้าย ตอนกลางคืนมีบางครั้งนอนไม่หลับตื่นกลางดึก เพราะมีเสียงดังรบกวนจากข้างบ้าน คุณพ่อของพงษ์เคยไปบอกกับกลุ่มที่กินเหล้าแต่ก็ไม่เป็นผล ยังคงมีพฤติกรรมเช่นเดิม ซึ่งต้องทนความรำคาญแบบนี้มาเป็นเวลา 3 ปี ยิ่งช่วงใกล้สอบต้องอ่านหนังสือ แลบจะไม่มีสมาธิในการอ่านเลย

2. ครูประจำชั้น และ ครูฝ่ายปกครอง จากการสัมภาษณ์คุณครู จำนวน 3 ราย ครูชา ครูวิน และครูสัน (นามสมมุติ) พบว่า คุณครูทั้งสามราย ไม่เคยได้รับผลกระทบจากการตีแม่แอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาเวชนเลย ผู้วิจัย ได้สอบถามเกี่ยวกับการแก้ไขปัญหาที่พบนักเรียนตีแม่แอลกอฮอล์ คุณครูทั้งสาม เล่าให้ฟังว่า ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร แผนการเรียน ระบบการจัดการศึกษาและการประเมินผลระดับต่างๆ ที่มีการจัดการเรียนการสอนในสถานศึกษา ตลอดจนระเบียบต่างๆ ที่เกี่ยวข้องกับนักเรียน ได้ให้ความรู้เรื่องภัยจากการตีแม่แอลกอฮอล์แก่นักเรียนโดยสอดแทรกในวิชาที่สอน จัดกิจกรรมรณรงค์ในวันสำคัญต่างๆ และให้คำปรึกษา เป็นต้น

3. จากการสัมภาษณ์ ผู้กำกับ(สืบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ภจว.หนองคาย พบว่า ไม่เคยได้รับผลกระทบจากการตีแม่แอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาเวชนเลย มีแต่การแก้ไขปัญหาที่เกิดจากการตีแม่แอลกอฮอล์ของเยาเวชน

4. จากการสัมภาษณ์ ตัวแทนผู้อำนวยการกองกำลังรักษาความสงบประจำจังหวัดหนองคาย พบว่า โดยส่วนตัวไม่เคยได้รับผลกระทบจากการตีแม่แอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาเวชนเลย มีแต่ผู้ได้รับความเดือดร้อนมาแจ้งว่า มีเสียงดังรบกวน ก่อให้เกิดความรำคาญใจ จากการสอบถาม พบว่า เมื่อเยาเวชนตีสุรา มักจะตีช่วงเย็น หรือช่วงวันหยุด เทศกาลงานต่างๆ โดยจะซื้อสุรามากินที่บ้าน จะนั่งตีกันเป็นกลุ่มกับเพื่อนๆ จะมีการร้องเพลง หรือพูดเสียงดัง ทำให้ชาวบ้านในบริเวณนั้นเกิดความรำคาญใจ

5. จากการสัมภาษณ์ พัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ พบว่า โดยส่วนตัวและคนในครอบครัวไม่เคยได้รับผลกระทบจากการตีแม่แอลกอฮอล์ที่เกิดจากการตีของเยาเวชนเลย แต่ด้วยที่ทำงานตรงนี้จะได้รับเรื่องร้องเรียนเกี่ยวกับการตีแม่แอลกอฮอล์ของกลุ่มเยาเวชนที่ไปก่อความเดือดร้อนให้ชาวบ้านในละแวกใกล้เคียง ซึ่งมีเรื่องร้องเรียนเกือบทุกวัน ส่วนใหญ่จะเป็นเรื่องทะเลาะวิวาทตีกันของกลุ่มเยาเวชน จนสร้างความหวาดกลัวให้กับผู้คนที่อยู่ในละแวกนั้น

6. จากการสัมภาษณ์ กลุ่มคนในชุมชนที่ได้รับผลกระทบจากการตีของเยาเวชน ได้แก่ พ่อค้า แม่ค้า บุคคลในครอบครัวของผู้ที่ได้รับผลกระทบ วัยรุ่นนอกระบบการศึกษา วินสามล้อเครื่อง กลุ่มวัยทำงานอายุ 25 ปีขึ้นไปและชาวบ้านที่อยู่บริเวณที่ได้รับผลกระทบจากการตีแม่แอลกอฮอล์ของผู้อื่นจำนวน 27 คน พบว่า ลักษณะภัยเหล่านี้มีสองที่ได้รับผลกระทบจะคล้ายๆ ดังที่กล่าวมาแล้ว คือ พบ

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561)

เสียงดังรบกวน เปิดเพลงเสียงดัง ทำให้รำคาญใจ นอนไม่หลับ สุขภาพจิตเสียเพราะเครียดกับเด็กพวกนี้ ช่วงที่เด็กๆ มานั่งล้อมวงตี๋มมักจะเบ็นตอนเย็นๆ บางครั้งกลุ่มเยาวชนที่ตี๋มสุรามักจะเปิดเพลงเสียงดัง ทะเลาะวิวาทตีกัน และ รวมกลุ่มกันแข่งซิ่งรถจักรยานยนต์บนท้องถนน ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ “ช่วงที่ตี๋มเย็นๆ ไปแล้ว จะรวมกลุ่มกัน ส่วนมากจะตี๋มในบ้าน และตี๋มไม่เป็นที่ คอยกันเสียงดัง และเปิดเพลงเสียงดัง บางครั้งจะตี๋มนอนกลางดึกช่วงตี 1 กลุ่มเยาวชนซิ่งรถจักรยานยนต์มากันเป็นกลุ่มเสียงรุดังมาก ทำให้นอนไม่ค่อยหลับ”(แม่ค้า,30 พฤศจิกายน 2560)

กล่าวโดยสรุปได้ว่า ลักษณะภัยเหล่านี้มือสองที่เกิดจากการตี๋มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคายนั้น ส่วนใหญ่เป็นการทะเลาะวิวาท การก่อให้เกิดความรำคาญใจ หรือการพูดจาหยาบคาย การเกิดอุบัติเหตุบนท้องถนน ซึ่งเป็นความรุนแรงที่เล็กน้อยถึงปานกลาง ในจังหวัดหนองคายปัญหาที่พบจากเยาวชนที่ตี๋มสุรามักค่อนข้างน้อย ส่วนใหญ่ผู้ที่ตี๋มสุราจะเป็นวัยแรงงานมากกว่า ที่ตี๋มแล้วไปเกิดผลกระทบต่อผู้อื่น ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ของนักสังคมสงเคราะห์ บ้านพักเด็กและครอบครัว “บ้านพักเด็กและครอบครัว รับเฉพาะเด็กผู้หญิง อายุ14-15 ปี ปัญหาพฤติกรรมเด็กวัยรุ่น ความรุนแรงในครอบครัว ไม่ค่อยจะมีความรุนแรงของผลกระทบที่เกี่ยวข้องกับการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของผู้อื่น ส่วนสุราเป็นกลุ่มผู้ใหญ่ตี๋มเหล้าขาว ส่วนเรื่องเด็ก ตี๋มสุรา มีค่อนข้างน้อย แต่ไม่รู้ว่า เด็กที่ถูกกระทำจะอยู่ในสถานพินิจ เด็กผู้หญิง เด็กที่ทำความผิดตี๋มเหล้ามีบ้าง ขวนไปกินเหล้าวัยรุ่นก่อเหตุ อาชญากรรม สถานพินิจจะมี ส่วนมากคนที่ตี๋มสุราจะเป็นวัยแรงงาน”

เมื่อกล่าวถึงการขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำจากผู้นำชุมชน เพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้นำศาสนา หรือหน่วยบริการอื่นๆ (ที่ไม่เป็นทางการ) จากการศึกษา พบว่า มีการบ่นผ่านทางทวิตเตอร์ ซึ่งก็มีคำแนะนำหลายวิธีมาให้ ส่วนผู้นำชุมชน ก็ไปว่ากล่าวตักเตือนให้เยาวชนหยุดการกระทำที่สร้างความเดือดร้อนให้ชาวบ้าน ทางด้านโรงเรียน ครูฝ่ายปกครองจะตักเตือนปัญหาเด็ก โดยยึดข้อมูลของเด็กเป็นรายบุคคล ดูถึงสภาพความเป็นจริง หรือปัญหาที่แท้จริง สภาพความเป็นอยู่ การอยู่กับผู้ปกครองของเด็กเป็นรายบุคคลไป ให้โอกาสเด็กเมื่อเด็กทำความผิด ให้เวลากลับเนื้อกลับใจ ส่งเสริมให้กำลังใจ และเก็บเรื่องนี้ไว้เป็นความลับ

เมื่อชุมชนได้รับผลกระทบจากการตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ได้โทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากตำรวจ จากการศึกษาพบว่า มีการขอความช่วยเหลือจากตำรวจ เพราะชุมชนอยู่อย่างไม่สงบสุข มีความรำคาญใจ นอนไม่หลับ เพราะมีเสียงดังรบกวน และเป็นห่วงสุขภาพของลูกหลานที่ตี๋มสุรา บ้างก็ขาดเรียน บ้างก็ก่อให้เกิดปัญหาสังคม ประชานกรรมการชุมชนจึงไปร้องเรียนตำรวจให้ช่วยแก้ไขปัญหาดังกล่าว ดังตัวอย่างคำสัมภาษณ์ “ถ้าตำรวจสายตรงไปพบเยาวชนตี๋มสุรา จะว่ากล่าวตักเตือน แต่ถ้าทำความผิดจับกุมตามกฎหมาย ถ้าเป็นเด็กอายุไม่เกิน 10 ปี ไม่ต้องรับโทษ ไม่เกิน 18 ปี จะต้องเร่งส่งสถานพินิจและคุ้มครองเด็กและเยาวชน อายุไม่เกินสิบแปดปีร้องขอ การถามปากคำผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กอายุไม่เกินสิบแปดปี ให้พนักงานสอบสวนแยกกระทำเป็นส่วนสัดส่วนในสถานที่ที่เหมาะสมสำหรับเด็ก และให้มีนักจิตวิทยา หรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงาน

อัยการร่วมอยู่ด้วยในการถามปากคำเด็กนั้น และในกรณีที่นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์เห็นว่าการถามปากคำเด็กคนใดหรือคำถามใด อาจจะมีผลกระทบต่อจิตใจเด็กอย่างรุนแรง ให้พนักงานสอบสวนถามผ่านนักจิตวิทยาหรือนักสังคม สงเคราะห์เป็นการเฉพาะตามประเด็นคำถามของพนักงานสอบสวน โดยมีให้เด็กได้ยินคำถามของ พนักงานสอบสวนและห้ามมิให้ถามเด็กซ้ำซ้อนหลายครั้งโดยไม่มีเหตุอันสมควร ให้เป็นหน้าที่ของพนักงานสอบสวนที่จะต้องแจ้งให้นักจิตวิทยาหรือนักสังคมสงเคราะห์ บุคคลที่เด็กร้องขอ และพนักงานอัยการทราบ รวมทั้งแจ้งให้ผู้เสียหายหรือพยานที่เป็นเด็กทราบถึงสิทธิด้วย”(ผู้กำกับการ(สืบสวน) กลุ่มงานสอบสวน ภจว.หนองคาย, 29 พฤศจิกายน 2560)

ผลการศึกษาจากการไปร่วมสังเกตการณ์กับกลุ่มเยาวชนที่ตี๋มเครื่องตี๋มแอลกอฮอล์ จากการสังเกตการณ์ ในช่วงเดือนธันวาคม 2560 พบว่า เยาวชนเมื่อมารวมกลุ่มกันจะไม่สวมชุดนักเรียน จะนำชุดเที่ยวมาเปลี่ยน บ้างก็ไปนั่งตี๋มตามริมโขง บ้างก็ไปตี๋มในเซ็นเตอร์พ้อยท์ บ้างก็ไปนั่งตี๋มที่สวนสาธารณะ เมื่อเลิกเรียนจะยังไม่เข้าบ้าน บางคนไปรวมกลุ่มกับเพื่อนแต่งรถมอเตอร์ไซด์ซึ่งมีวัยรุ่นประมาณ 7-8 คนรวมกลุ่มกัน จับกลุ่มตี๋มสุราในบ้านเพื่อน แต่ไม่ถึงกับสร้างความรำคาญใจให้กับเพื่อนบ้านรอบข้าง จะกลับบ้านประมาณ 3 ทุ่มทุกวัน ถ้าเป็นช่วงใกล้จะถึงวันปีใหม่ บ้านแต่ละหลัง จะนั่งล้อมวงตี๋มสุรา คุยกัน ร้องคาราโอเกะและเปิดเพลงเสียงดังมาก ซึ่งสร้างความรำคาญใจให้กับคนในชุมชน แต่ก็เป็นที่เข้าใจว่าเป็นช่วงเทศกาลปีใหม่จึงมีการฉลองเลี้ยงสังสรรค์กัน คนในชุมชนก็จะไม่ว่ากัน

สาเหตุของลักษณะภัยเหล่านี้มือสองที่เกิดจากการตี๋มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย พบว่า ลักษณะของภัยเหล่านี้มือสองไม่รุนแรง เพราะว่าชุมชนที่ศึกษาเข้าโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ทำให้ชาวบ้านน้อมนำหลักศีล 5 มาประพฤติปฏิบัติในการดำเนินชีวิตประจำวัน รวมถึงสถานศึกษาต่างๆ เข้าร่วมโครงการด้วย ทำให้คนตี๋มเหล่าน้อยลง ส่งผลให้ “ภัยเหล่านี้มือสองที่เกิดจากการตี๋มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย” มีผลกระทบค่อนข้างน้อยมากเป็นผลกระทบที่ไม่รุนแรง

สรุปภาพรวมของลักษณะภัยเหล่านี้มือสองที่เกิดจากการตี๋มของเยาวชนในสถานศึกษาแห่งหนึ่งในจังหวัดหนองคาย

ลำดับ	ลักษณะภัยเหล่านี้มือสอง	จำนวนผู้ได้รับผลกระทบ (n=60)
1	เสียงดังรบกวนทำให้เกิดความรำคาญใจ นอนไม่หลับ	25
2	ถูกพูดจาหยาบคายใส่	10
3	ได้รับอุบัติเหตุทางถนน	2
4	หวาดกลัวเมื่อต้องเผชิญหน้ากับผู้ตี๋มแอลกอฮอล์	3
5	ไม่เคยได้รับผลกระทบจากผู้ตี๋ม	20

สรุปและอภิปรายผล

จากผลการศึกษา คณะผู้วิจัยขอเสนอเป็น 2 ส่วน คือ (1) ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน (2) ชุมชนที่อยู่ในบริเวณและหรือนอกบริเวณสถานศึกษา ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ ดังนี้

1) ผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน

เยาวชนที่เริ่มดื่มสุราเพื่อต้องการเข้าสังคม/การสังสรรค์ ตามอย่างเพื่อน/เพื่อนชวนดื่มและอยากทดลองดื่ม ทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ มากมายทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รวมถึงผู้คนรอบข้าง การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนเป็นปัญหาที่นับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาอื่นหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆในทางลบ เช่น ทะเลาะวิวาท อุบัติเหตุจากรถจักรยานยนต์ การถูกลูกหลงจากการทะเลาะวิวาท การรบกวน/คุกคามตามท้องถนนในสถานที่สาธารณะต่างๆจากคนเยาวชนที่ดื่ม เช่น การคุกคามด้วยคำพูด ขับรถจักรยานยนต์ไม่เคารพกฎจราจร อีกทั้ง เมื่อต้องเผชิญหน้ากับเยาวชนที่ดื่มตามถนน/ในสถานที่สาธารณะต่างๆ ส่วนใหญ่แล้วจะรู้สึกหวาดกลัว เนื่องจาก กลัวทำร้ายร่างกาย สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิรธร บุญยรัตพันธุ์ และคณะ (2555) ที่พบว่า การดื่มสุราทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ มากมายทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รวมถึงผู้คนรอบข้างอย่างมาก การดื่ม เครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนเป็นปัญหาที่นับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาอื่นหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆในทางลบหรือสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรุณพล เตจาคำ (2550) ที่พบว่า ผลกระทบของการดื่มสุรา เกิดได้ทั้งผลกระทบในด้านสุขภาพทางกาย สุขภาพทางจิตใจ โดยเฉพาะผลที่เกิดขึ้นกับคุณภาพของสังคม ไม่ว่าจะเป็นการเกิดอุบัติเหตุ โรคมะเร็ง ไข้เจ็บ ปัญหาครอบครัว ระดับความรุนแรงของผลกระทบที่เกิดการดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน เป็นความรุนแรงเล็กน้อยถึงปานกลาง ก่อให้เกิดความรำคาญใจ ทะเลาะวิวาท บาดเจ็บเล็กน้อยไม่ถึงกับเข้าโรงพยาบาล เกิดอุบัติเหตุตามท้องถนนแต่ไม่รุนแรง นอกจากนี้แล้ว ผู้ได้รับผลกระทบมักจะตื่นขึ้นกลางดึก/นอนไม่หลับ เพราะการส่งเสียงดังรบกวนจากวงสุราหรือผู้มีเมา เปิดเพลงเสียงดัง ทะเลาะวิวาท รวมกลุ่มกันขับรถจักรยานยนต์ ซึ่งได้ขอความช่วยเหลือหรือขอคำแนะนำจากประธานคณะกรรมการชุมชน ผู้ใหญ่บ้าน ญาติ เพื่อน เพื่อนบ้าน ผู้นำศาสนา หรือโทรศัพท์ขอความช่วยเหลือจากตำรวจ เนื่องจากการดื่มของคนอื่น เช่น เยาวชนทะเลาะวิวาท

ผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มของเยาวชน ไม่ต้องหยุด/ขาด/ลางาน (หรือหยุดเรียน) และเวลาที่ใช้ในการรักษาใช้เวลาไม่มากนัก เพราะ เป็นผลกระทบที่ไม่ความรุนแรงมากนัก

2) ชุมชนที่อยู่ในบริเวณและหรือนอกบริเวณสถานศึกษา ได้รับผลกระทบจากการตีมีแอลกอฮอล์ของเยาวชน

ชุมชนที่อยู่ในบริเวณและหรือนอกบริเวณสถานศึกษาได้รับผลกระทบจากการตีมีแอลกอฮอล์ของเยาวชน เช่น เปิดเพลงเสียงดังมาก คุยกันเสียงดัง รวมกลุ่มกันขับซิ่งรถจักรยานยนต์ สอดคล้องกับงานวิจัยของ พีรธร บุญยรัตพันธุ์ และคณะ (2555) ที่พบว่า การตีมีสุราทำให้เกิดผลกระทบในด้านต่างๆ มากมายทั้งต่อตนเอง ครอบครัว และสังคม รวมถึงผู้คนรอบข้างอย่างมาก การตีมี เครื่องตีมีแอลกอฮอล์ของเยาวชนเป็นปัญหาที่นับวันจะเพิ่มความรุนแรงมากขึ้นและนำไปสู่ปัญหาอื่นหรือก่อให้เกิดผลกระทบต่างๆ ในทางลบหรือสร้างความเสียหายแก่ประเทศชาติอย่างมาก และสอดคล้องกับงานวิจัยของอรัญ วลีวงศ์ ทักษพล ธรรมรังสี และจินตนา จันทร์โคตรแก้ว (2557) ที่พบว่า ผลกระทบของการตีมีแอลกอฮอล์ เป็นมิติหนึ่งในผลกระทบทั้งหมดที่เกิดจากการตีมีแอลกอฮอล์ โดยให้ความสนใจผลกระทบเชิงลบที่เกิดขึ้นกับบุคคลอื่นนอกจากผู้ตีมี ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ตีมีกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ตีมีเป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า ผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย เช่น การรู้สึกรำคาญใจ จนถึงผลกระทบที่รุนแรงมาก เช่น การถูกทำร้ายเสียชีวิต นอกจากนี้คนที่ตีมีเครื่องตีมีแอลกอฮอล์ในจังหวัดหนองคาย จะเป็นวัยแรงงาน เป็นบุคคลในครอบครัวที่ตีมีสุรา ผลกระทบที่เกิดขึ้นจะเป็น การทะเลาะวิวาทตีกัน บางคนโดนลูกหลงจากการทะเลาะวิวาทตีกัน การพูดจาหยาบคายใส่กัน จนถึงขั้นทำร้ายร่างกาย แต่ก็เป็นผลกระทบที่ไม่รุนแรงมากนัก การส่งเสียงดังรบกวน ทำให้เกิดความรำคาญใจอย่างมาก มูลค่าความสูญเสียที่เกิดจากการตีมีของเยาวชนมีไม่มากนัก เนื่องจากเป็นผลกระทบที่ไม่รุนแรงมากนัก เช่น ก่อให้เกิดความรำคาญใจ ทะเลาะวิวาทแต่ไม่รุนแรง ซึ่งผู้ตีมีสุราในจังหวัดหนองคายส่วนใหญ่เป็นบุคคลในครอบครัวที่ตีมีสุราที่ไม่ใช่เยาวชน ตีมีเหล้าขาว เปียร์กระป๋อง ตีมีทุกวันและตามเทศกาลต่างๆ ผู้ตีมีจะมีอาชีพรับจ้าง เป็นผู้ใช้แรงงาน หากวิเคราะห์เรื่องรายได้คนที่ทำงานรับจ้างมีรายได้ประมาณเดือนละ 5,000 – 8,000 บาท ซึ่งอาจจะมียาได้เสริมจากครอบครัวที่มีอาชีพทำนา ทำให้รายได้เฉลี่ยของครัวเรือนบางแห่งสูงกว่าเกณฑ์ขั้นต่ำของจปฐ. (ข้อมูลจำเป็นพื้นฐานระดับชุมชน ปี 2559) ที่สำคัญรายได้ครอบครัวมากขึ้น จึงให้เงินแก่ลูกหลานได้มากขึ้น ซึ่งเงินดังกล่าวเพียงพอที่เยาวชนจะแบ่งไปซื้อเครื่องตีมีแอลกอฮอล์มาตีมีด้วยกันได้ พอตีมีเข้าไปมากๆ ก็ก่อให้เกิดอุบัติเหตุแก่ผู้อื่นได้ แต่ข้อมูลที่ได้จากการศึกษามูลค่าความสูญเสียจากการได้รับผลกระทบจากการตีมีของเยาวชน พบว่า ไม่ค่อยสูญเสียค่าใช้จ่ายในการรักษาพยาบาลมากนัก เพราะเป็นการบาดเจ็บเพียงเล็กน้อย แต่จะสูญเสียในเรื่องเกี่ยวกับค่าใช้จ่ายภายในบ้านมากกว่า คือผู้ตีมีจะนำเงินไปซื้อเหล้ามาตีมี ทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอกับภาระค่าใช้จ่ายในบ้าน ซึ่งผลการศึกษาก็ต่างกับงานวิจัยของกนกวรรณ จังอินทร์ และสมเดช พินิจสุนทร (2560) ที่พบว่าครอบครัวได้รับผลกระทบจากการตีมีแอลกอฮอล์ของผู้ป่วยที่ตีมีแอลกอฮอล์ด้านเศรษฐกิจ มากที่สุด ร้อยละ 84.8 โดย ร้อยละ 37.0 ขาดคนทำงานช่วยครอบครัวร้อยละ 27.8 พบปัญหาทางด้าน

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561)

การเงินของครอบครัว รองลงมาคือผลกระทบต่อด้านร่างกายและจิตใจของคนในครอบครัว ร้อยละ 74.6 โดยร้อยละ 33.3 เกิดความเครียดและปัญหาสุขภาพจากการดูแล ผู้ที่ดื่มแอลกอฮอล์ ในขณะที่ผลการศึกษาสอดคล้องกับงานวิจัยของอรทัย วลีวงศ์ ทักษพล ธรรมรังสี และจินตนา จันทร์โคตรแก้ว (2557) ที่พบว่าผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น ซึ่งมักมีลักษณะตามรูปแบบความสัมพันธ์ระหว่างผู้ดื่มกับผู้ที่ได้รับผลกระทบ เช่น กรณีผู้ดื่มเป็นสมาชิกในครอบครัว ญาติพี่น้อง เพื่อน เพื่อนร่วมงาน หรือคนแปลกหน้า ผลกระทบมีหลากหลายระดับ ครอบคลุมตั้งแต่ความรุนแรงในระดับเล็กน้อย เช่น การรู้สึกรำคาญใจ จนถึงผลกระทบที่รุนแรงมาก เช่น การถูกทำร้ายเสียชีวิต

ข้อเสนอแนะที่ได้จากการวิจัย

1. หน่วยงานที่เกี่ยวข้องควรกำหนดเป็นนโยบายเฉพาะเกี่ยวกับการป้องกันและมาตรการ การเข้าถึงเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน รวมทั้งกำหนดแนวทางดำเนินงานให้ชัดเจนเพื่อเยาวชนจะได้ มีที่ปรึกษาและสามารถขอคำแนะนำได้ถูกต้อง
- 2 จัดกิจกรรมป้องกันเยาวชนเข้าไปเกี่ยวข้องกับแอลกอฮอล์ เช่น ออกกฎระเบียบในโรงเรียน มีการเฝ้าระวังและออกตรวจเพื่อป้องปราม มีมาตรการเพื่อโรงเรียนปลอดแอลกอฮอล์

ข้อเสนอแนะสำหรับการวิจัยครั้งต่อไป

ควรมีการศึกษาขนาดและผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชนให้มากขึ้นเพื่อเชื่อมโยงผู้ที่ได้รับผลกระทบจากการดื่มแอลกอฮอล์ของเยาวชน ในการที่จะลดวิกฤติผลกระทบทางสังคม จากสุราในกลุ่มเยาวชน

กิตติกรรมประกาศ

ขอขอบคุณ ศูนย์วิจัยปัญหาสุรา (ศวส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) ที่ให้ทุนสนับสนุนในการศึกษาวิจัย

บรรณานุกรม

- กนการรณ์ จังอินทร์ และสมเดช พินิจสุนทร . (2560). พฤติกรรมการดื่มแอลกอฮอล์และผลกระทบต่อครอบครัวของผู้ดื่มแอลกอฮอล์ที่เข้าบำบัดในโรงพยาบาลธัญญารักษ์อุดรธานี นครสวรรค์ ครั้งที่ 13 วิจัยและนวัตกรรมขับเคลื่อนเศรษฐกิจและสังคม. สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม, 2560, จาก conference.nu.ac.th/nrC13/downloadPro.php?pid=103&file=103.pdf
- ข่าวสด.นิวส์มอนิเตอร์. (2560). WHO หนุนทั่วโลกจัดการปัญหาภัยเหล้ามือสอง คนไม่ดื่มกระทบพบคนไทย80% โดนคุกคาม. สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม, 2560, จาก https://www.khaosod.co.th/monitor-news/news_236406

- พีรธร บุญยรัตน์ และคณะ. (2555).โครงการจัดทำข้อเสนอแนะเชิงนโยบายการลดผลกระทบทางสังคม จากสถานการณ์สุราภัยกับเยาวชนไทยในอนาคต กรณีศึกษาจังหวัดพิษณุโลก. สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม 2560. จาก <http://cas.or.th/publication>
- รัฐบาลไทย. (2559). การประชุมวิชาการสุราระดับชาติ ครั้งที่ 9. สืบค้นเมื่อ 19 มีนาคม, 2560, จาก <http://www.thaigov.go.th/news/contents/details/881>
- สำนักงานคณะกรรมการวิจัยแห่งชาติ (2555) จริยธรรมการวิจัยในคน. สืบค้นเมื่อ 9 เมษายน, 2561, จาก <https://nrms.go.th/FileUpload/.../256010121923328671661.p>.
- สำนักงานสถิติแห่งชาติ. (2557). การสำรวจพฤติกรรมการสูบบุหรี่และการดื่มสุราของประชากร พ.ศ. 2557 สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม, 2560, จาก <http://service.nso.go.th/nso/web/survey/surpop2-4-7.html>
- _____. (2559). การสำรวจภาวะเศรษฐกิจและสังคมของครัวเรือน พ.ศ. 2559 สืบค้นเมื่อ 10 มีนาคม, 2560, จาก <http://www.nso.go.th/sites/2014/DocLib13/ด้านสังคม/สาขารายได้/เศรษฐกิจสังคมครัวเรือน/59/Sociosum59.pdf>
- สำนักสารนิเทศ สำนักงานปลัดกระทรวงสาธารณสุข. (2559). กรมควบคุมโรค เผยผลสำรวจพบเยาวชนไทยดื่มแอลกอฮอล์เพิ่มขึ้นร้อยละ 4.96 ต่อปี. สืบค้นเมื่อ 18 มีนาคม, 2560, จาก http://pr.moph.go.th/iprg/include/admin_hotnew/show_hotnew.php?idHot_new=84079
- สุพัฒน์ ธีรเวชเจริญชัย.(2549). ยาและสิ่งเสพติดให้โทษ. พิมพ์ครั้งที่ 16. กรุงเทพฯ: โรงพิมพ์ไทยวัฒนาพานิช.
- อรทัย วลีวงศ์ และคณะ.(2558). การศึกษาผลกระทบของการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ต่อบุคคลรอบข้างผู้อื่น ในประเทศไทย (ระยะที่ 1). กรุงเทพฯ สำนักวิจัยนโยบายสร้างเสริมสุขภาพสำนักงานพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน, 2560, จาก <http://goo.gl/ufDaoB>
- อรทัย วลีวงศ์. (2559). แอลกอฮอล์ กับปัญหาอาชญากรรม ความรุนแรง ความสงบเรียบร้อย และความปลอดภัยของสังคม (ร่าง 9 พฤษภาคม 2559) สืบค้นเมื่อ 22 ธันวาคม, 2560, จาก cas.or.th/wp-content/uploads/2016/05/alh_social_safety_20160512.pdf
- อรทัย วลีวงศ์ ทักษพล ธรรมรังสีและจินตนา จันทร์โคตรแก้ว.(2557).ผลกระทบของการดื่มแอลกอฮอล์ต่อผู้อื่น: แนวคิด สถานการณ์ และช่องว่างของความรู้ของประเทศไทย.สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข วารสาร วิจัยระบบสาธารณสุข 8,2 (เม.ย.-มิ.ย. 2557) : 111-119 สืบค้นเมื่อ 23 เมษายน, 2560, จาก <http://kb.hsri.or.th/dspace/handle/11228/4067>

วารสารคุณภาพชีวิตกับกฎหมาย
ปีที่ 14 ฉบับที่ 2 (กรกฎาคม - ธันวาคม 2561)

เอกชัย กันธะวงศ์ สุมาลี เลิศมัลลิกาพร และอะเคื้อ อุณหเลขกะ .(2558). การพัฒนาการป้องกัน
การดื่มเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ในนักเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นโดยการมีส่วนร่วมของโรงเรียน.
สืบค้นเมื่อ 17 มีนาคม, 2560, จาก:[https://www.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/
article/.../36009](https://www.tci-thaijo.org/index.php/cmunursing/article/.../36009)

อรรถพล เตจาคำ. (2550). ผลกระทบจากการดื่มสุราต่อการใช้ความรุนแรงในครอบครัวเขตพื้นที่
บริการศูนย์สุขภาพชุมชนโป่งแพ้ว อำเภอแม่ลาว จังหวัดเชียงราย. การศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
สาธารณสุขศาสตร์มหาบัณฑิต มหาวิทยาลัยนเรศวร.

Jennie Connor, Sally Casswell. (2012). Alcohol-related harm to others in New Zealand:
evidence of the burden and gaps in knowledge. **The New Zealand Medical
Journal. Volume 125(1360).**

